

9.9 K'TÔM

Ở một buôn nọ, có một cô gái cùng mấy người bạn rủ nhau đem lúa ra phơi ngoài rẫy cũ. Mọi người đều mang theo cơm chỉ có cô gái để quên sọt cơm ở nhà. Đến trưa, mọi người lấy cơm ăn, cô gái xin cơm, mấy người không cho mà còn lấy nước đổ vào đồng lửa. Cô thấy còn vài cục than nên thổi cho lửa cháy để nướng khoai mì ăn. Ăn xong khát nước, cô đi vào rừng tìm nước uống. Thấy dấu chân con đò còn đọng nước, cô bứt lá đồng mức uống rồi về nhà. Một thời gian sau, cô gái tự nhiên có bầu, bà của cô hỏi:

- Cháu ngủ với ai mà có bầu?
- Cháu không ngủ với ai. - Cô đáp.

Chín tháng mười ngày sau, cô sinh ra một con tôm. Mọi người trong buôn thấy vậy đều coi khinh, chỉ có cha mẹ, ông cậu và bà là thương cô. K'Tôm lớn lên, người cậu kêu tới nhà chăn trâu.

Mỗi buổi sáng, con gái cậu lấy sọt cơm bỏ vào gùi máng lên sừng trâu cho K'Tôm. K'Tôm nói trâu đi đường nào thì đàn trâu đi theo đường đó. Đến chỗ cho trâu ăn, K'Tôm biến thành một chàng trai khỏe mạnh không ai trong buôn sánh được.

Một bữa, K'Tôm chăn trâu mà không có cơm. Trưa, con gái cậu mang cơm cho K'Tôm. Đến nơi cô không thấy con tôm đâu, chỉ thấy một chàng trai mạnh khỏe và rất đẹp, cô hỏi:

- Anh có thấy K'Tôm đi đâu không ? Chàng trai đáp :
- K'Tôm đi thăm bầy, nó dặn cô mang cơm đến thì để lại đây. Con gái cậu gửi cơm cho chàng trai để đưa cho K'Tôm. Sáu ngày nữa đều như vậy, cô gái thấy lạ. Đến ngày thứ bảy cô cũng mang cơm như mọi lần, chàng trai nói với cô:
- Cô để cơm ở đây, K'Tôm đi gõ bầy rồi.

Cô gái đáp:

- Hôm nay em không về, em ở lại ăn cơm với K'Tôm.

Chàng trai nói:

- Nếu vậy cô ở đây chờ K'Tôm, tôi đi thăm bầy.

Cô gái đồng ý. Cô nhìn thấy chiếc áo tôm dấu trên mái chèo. Cô mang ra đốt. Chàng trai đi về tìm không thấy áo hỏi cô gái có thấy chiếc áo không. Cô gái trả lời:

- Em đã đốt rồi.

Chiều hôm đó K'Tôm không chịu đưa trâu về chuồng mà về nhà đi ngủ. Cô gái phải lừa trâu về. Đàn trâu không chịu về cứ chạy lung tung. Cậu thấy vậy đến hỏi K'Tôm:

- Con của cậu dắt trâu về nhưng trâu cứ chạy lung tung.

Cậu năn nỉ hoài, K'Tôm dậy kêu một tiếng đàn trâu liền vào chuồng.

Sáng hôm sau K'Tôm xin cậu về thăm nhà mẹ. Con cậu thấy vậy rất buồn, cô ngủ cả ngày lẫn đêm không chịu ăn thứ gì. Cha cô hỏi:

- Con bị làm sao mà không chịu ăn gì, có phải con nhớ anh của con không?

Cô gái gật đầu. Người cha nói tiếp:

- Nếu vậy con hãy dậy ăn uống, ngày mai cha đưa con đến thăm anh K'Tôm.

Hôm sau, hai cha con cùng đến nhà K'Tôm, người cậu xin mẹ K'Tôm cho K'Tôm về làm chồng con gái mình. Mẹ K'Tôm đồng ý và hai bên làm đám cưới cho hai người. Từ đó K'Tôm và con cậu thành vợ chồng và sống hạnh phúc bên nhau.

Người kể: Cô giáo H'Plơ, thôn Spa, xã Thuận An, huyện Đắk Mil
(Trích *Truyện cổ M'nông*, Tập 2, Trương Thông Tuấn sưu tầm – giới thiệu, Nhà xuất bản Hội nhà văn, trang 217-219)